

Metodická pomoc k pracovním listům

Podzim je roční dobou, která ve škole, a to i v mateřské, znamená začátek. Některé děti jdou do mateřské školy poprvé, jiné po prázdninové pauze. V této době je pro nás nejdůležitějším úkolem dodat každému dítěti jistotu, že je tady na správném místě. Patří mezi nás a my uděláme všechno pro to, aby se s námi cítilo dobře. Podporou mu mohou být i tyto pracovní listy, které bychom však neměli používat izolovaně, bez návaznosti na skutečný život. K tomu, jak propojit prožitky dítěte s učebním pomocí pracovních listů, nás může inspirovat tento metodický materiál. Ke každému obrázku přísluší výstup v souladu s RVP PV a inspirace pro práci pedagoga v podobě příběhů, básniček, her a aktivit. Učitele a učitelky určitě napadne ještě mnoho dalších doplnění, tato berte, prosím, pouze jako inspirativní.

Obr. 1 (str. 3) Emoce

Výstup: Dítě pojmenuje své emoce a nebojí se o nich mluvit v prostředí mateřské školy.

Inspirace: Každý člověk má v hlavě (v mozku) místo, které má na starosti naše emoce. Tedy to, jak se cítíme, jsme-li šťastní a spokojení, nebo naštvaní, smutní, či máme strach. Emoce nemáme stejné. Každý má právo cítit se tak, jak potřebuje, jak mu to jeho mozek ukázal.

„Není na tom vůbec nic špatného mít strach, nebo se naštávat. Klidně se to může stát každému z nás. I paní učitelce nebo panu učitelovi. Třeba já se dneska cítím báječně. Mám radost, že vás vidím. Těšila jsem se na vás. Ale také mám trochu strach, abychom to zvládli a bylo nám tu spolu hezky. A moc mě zajímá, jak se dnes cítí každý z vás.“ Zde by bylo vhodné použít jednoduché smajlíky typu ☺ a ☹. Dítě ukáže smajlíka a učitelka se zeptá: „A chceš nám říct, proč se takhle cítíš? Proč máš dobrou (nebo špatnou) náladu?“

Prohlédneme si pracovní list a najdeme obrázek, na kterém má někdo strach. Klademe otázky typu: Už jsi měl/a někdy strach? Z čeho? Z čeho má strach človíček na obrázku? Jak bychom mu mohli pomoci? Když se bojíš, když se děsíš, řekni proč. My ti rádi pomůžeme, strach a děsy zaženeme, všichni ti hned přiběhneme na pomoc.

A teď budeme hledat obrázek, na kterém někomu něco nechutná. Je mu to přímo odporné... Ano, je to holčička s polévkou. Co myslíte, bude ji muset sníst? Proč si to myslíš? Když nám něco nechutná, tak to určitě jíst nemusíme. Mohlo by nám být špatně. Ale můžeme to alespoň ochutnat. Někdy, když budeme poctivě ochutnávat, tak zjistíme, že je to jídlo docela dobré a že nám vlastně chutná. Já třeba musela dlouho ochutnávat rajčata, než mi zachutnala, ale dneska je mám moc ráda a nejradši rajský salát. Mňam. Máte vy nějaké jídlo, které vám nechutná? Co nechutná třeba Kačence? A co ti, Kačenko, naopak chutná? Atd.

Když něco nejíš, tak to řekni, ať to víme. Ať ti nikdy žádné jídlo nenutíme. Když chceš, můžeš ochutnat, naučit se jídlo znát, aby sis moh' na něm jednou pochutnat.

Najdeme obrázek, na kterém se někdo **zlobí a vzteká?**

Obdobným způsobem bychom měli s dětmi probrat všechny emoce na obrázcích a pak je zopakovat podle zadání na pracovním listu.

Obr. 2 (str. 4) Chování

Výstup: Dítě pojmenuje a ukáže, co je správné a co špatné chování.

Inspirace: Co je to „slušné chování“? Kdy se chováme slušně a kdy neslušně, uměl by to někdo vysvětlit? O tom, jak se máme správně chovat, nás informují naše pravidla, na kterých se spolu domlouváme. To ze všech nejdůležitější je, aby nám spolu bylo hezky, aby to, co děláme, nikoho nebolelo. Co myslíte, když by mě někdo bouchal, bude mě to bolet? A kdyby mě někdo kopal? A kousal a štípal? A kdyby se mi někdo posmíval a vyplazoval na mě jazyk, bude mě to bolet? Aha asi bude, ale jinak, ne na ruce nebo na noze, ale někde uvnitř, pod kůží... Podívejme se tedy na obrázky a označme ty, na kterých nikoho nic nebolí. Na kterých je správné chování.

Obr. 3 (str. 5) Rodina

Výstup: Dítě pojmenuje členy své rodiny a chápe souvislosti mezi jednotlivými členy.

Inspirace: Každý z nás má své doma. A doma svou rodinu. Ale ne všichni členové mé rodiny musí mít stejné doma jako já. Někdo, třeba babička s dědou, k nám mohou chodit jen na návštěvu. Děti si mohou přinést z domova fotografie své rodiny. Kdo všechno je na ní? Co bys nám chtěl/a o své rodině vyprávět? Podívejme se, kdo všechno by mohl do naší rodiny patřit:

Práce s listem nabízí další možnosti. Obrázky nalepíme tak, aby dávaly smysl. Např. dědu s babičkou vedle sebe, pod babičku maminku. *Koho by bylo třeba dokreslit vedle maminky? Sestru nalep pod maminku. Koho bys měl/a nalepit vedle sestry? Kolik dětí je v této rodině?* Atd.

Obr. 4 (str. 7) Svatý Václav

Výstup: Dítě se zájmem vyslechne příběh a pozná symboly královské moci.

Inspirace: Když byl kníže Václav malý, starala se o něj jeho babička Ludmila. A ta ho učila, jak se má chovat k druhým lidem. Být na ně hodný, pomáhat jim. (Zde můžeme navázat na naše pravidla. Co to znamená být hodný? A jak mohl jako malý kluk ostatním lidem pomáhat?) Když se stal Václav králem, tak takový opravdu byl. Na místě dnešního chrámu sv. Víta na Pražském hradě založil původní kostel sv. Víta, podle legendy začal v Čechách pěstovat vinnou révu. Všichni ho měli rádi, kromě jeho mladšího bratra Boleslava. Ten se chtěl stát sám králem, a tak nechal svého bratra zavraždit. Stalo se to 28. září, a to je den, kdy slavíme svátek svatého Václava. Po svatém Václavovi se jmenuje překrásná svatováclavská koruna a jeho portrét můžeme najít na minci dvacetikoruně. O svatém Václavovi se vypráví legenda, taková pohádka. Že prý on i jeho vojsko spí pod horou Blaník. A až bude našemu českému národu nejhůře, hora se otevře a svatý Václav se svým vojskem vyjede lidem na pomoc... Panečku, to se máme, že máme takového hrdinu! Můžeme si i zahrát na krále a vyrobit si symboly – znaky královské moci. Symbolem královské moci je žezlo, koruna a jablko. Samozřejmě vše zlaté a bohatě zdobené drahokamy. Dokážeš správně přiřadit správného Václava k symbolu? Co drží Václav v ruce?

Obr. 5 (str. 9) Opakování

Výstup: Dítě zopakuje příběh svatého Václava za pomoci otázek.

Otázky: Kdo pečoval o knížete Václava, když byl malý? Jak se jmenoval Václavův bratr? Jaký byl Václav, když se stal králem? Proč neměl Boleslav svého bratra Václava rád? Někoho zabít, to je tuze zlý čin. Co by se asi stalo dnes Boleslavovi, kdyby nechal Václava zavraždit? Jak by to dopadlo? Ale tenhle příběh se přihodil před dávnými a dávnými časy. A tenkrát Václava za to, že byl zavražděn, prohlásili za svatého a Boleslav se stal králem. Byla to zvláštní doba, buďme rádi, že žijeme dnes. Jaká legenda se vypráví o svatém Václavovi? Tak teď se ti určitě podaří vyprávět, co je na obrázcích.

Obr. 6 (str. 11) Poznáš, kdo je na obrázku?

Výstup: Dítě pozná podle znaků postavu sv. Václava a složí ji podle předlohy.

Ale nejdřív musíš rozstříhat a pak správně složit popletený obrázek.

Obr. 7 (str. 10) Oblečení

Výstup: Dítě rozpozná vhodné a nevhodné oblečení pro podzimní období.

Inspirace: Tak schválně, co si všechno musíme obléci, když půjdeme na vycházku? Kdo by nám to uměl vyjmenovat? Začneme od toho, co už máme na sobě, a přidáme to, co na nás čeká v šatně. A my ostatní budeme počítat. Mně vyšlo osm věcí. Kolik vyšlo Aniče? Kolik Honzíkovi? Přepočítáme to s nimi. A to je, děti, teprve podzim. V zimě budeme muset ještě něco přidat. Na pracovním listě je i jedno oblečení, které si nejspíš necháme, až se půjdeme v zimě koulovat a sánkovat. Které to je? Zakroužkuj ho! Co nám na obrázku schází a my to máme v šatně? Kdo chce, ten to může na obrázek dokreslit.

Obr. 8 (str. 13) Počasí

Výstup: Dítě rozpozná základní meteorologické jevy.

Inspirace: *Znáte hru na počasí? Jestli ne, tak se ji naučíme. Základem hry je pěkné počasí. Svítí sluníčko a my jdeme na procházku. Potkáváme kamarády, zdravíme se s nimi, ahoj, ahoj, dobrý den, haló... známe různé pozdravy. Ale pozor. Přišel velký vítr a my se utíkáme chytit něčeho pevného, nejlépe zdi. Ta s námi neuletí. A vítr se utítil a my jdeme zase na procházku. Zdravíme kamarády... a co to? Hrom a blesk! Je tu bouřka. Lehneme si na zem, aby do nás neuhodilo, a ležíme, dokud bouřka nepřejde. Hurá, už je pryč a svítí sluníčko a my opět jdeme na procházku... Najednou začne pršet. To se musíme schovat někam, kde máme střechu nad hlavou. A kdo střechu nenajde, alespoň si ji udělá sám ze svých rukou. A je po dešti, tak jdeme na procházku... Ale jejída, začíná se ochlazovat, přišel mrak, ale neprší, padá sníh. Nabereme sníh do dlaní, umačkáme z něj kouli, au au, to to studí, a zavoláme na někoho, třeba na Hanku: Hanko, pozor, koule! A už koule letí... a uděláme další... Sněžit přestalo a začalo mrznout, ze sněhu už koule dělat nejdou a je nám hrozná zima. Co budeme dělat? Když ti velká zima je, kamarád tě zahřeje! Chytneme se s kamarády, obejmeme se, zahřejeme se. Hurá, to se máme, že se máme! Na nás si ani počasí nepřijde.*

Tato hra je vlastně narativní pantomima, děti moc baví, a když si ji zahrajeme víckrát a děti budou znát, co se při jakém počasí dělá, můžeme slovní doprovod nahradit hudbou (procházka a pěkné počasí), hudbu zastavíme a řekneme jenom jedno slovo: třeba VÍTR a děti už ví, co mají dělat. Střídáme pak hudbu (procházku) s různými pokyny, dokud hra děti neomrzí. Na hru naváže práce s listem.

Obr. 9 (str. 15) Zahrada

Výstup: Dítě ví, jakou péči potřebuje zahrada na podzim.

Inspirace:

Na zahradě jednou zrána sedla na strom černá vrána. Černá vrána, za ní druhá, mokré ticho, bílá mlha. Listí padá na záhony, mezi stromy vítr honí nitě na pavoučí síť. To mám ráda, to mám ráda, zašeptala zahrada. Když mi rýčem drbou záda, tak mě vždycky napadá, co na mně vyrostle zjara, až bude mě slunce hřát... Ted' se mi chce ale spát. Dobrou zimu, milé vrány, podzim už má nachystány peřiny pro měkké spaní. Dobrou zimu! Bez krákání! Co všechno musíme udělat, než spolu s podzimem uložíme zahradu k zimnímu spánku? Co k tomu budeme potřebovat? Některé věci najdeme na pracovním listě, další můžeme pojmenovat nebo nakreslit.

Obr. 10 (str. 16) Krmení

Výstup: Dítě rozpozná vhodnou a nevhodnou potravu pro volně žijící zvířata.

Inspirace: *Určitě máte na zahradě krmítko pro ptáčky a možná někde v lese blízko mateřské školy stojí krmelec, do kterého zakrmují myslivci zvířátkům, aby v zimě, až napadne sníh, netrpěla hlad. Jestlipak víš, jaká zvířátka chodí v zimě ke krmelci? A jaké ptáčky můžeme vidět v zimě u krmítka? A mohla by v zimě k našemu krmítku přiletět vlaštovka? A co čáp? A proč ne? Abychom mohli také zvířátka nakrmit, potřebujeme vědět, co je pro ně vhodné a co ne.*

Obr. 11 (str. 17) Strom

Výstup: Dítě vysvětlí, jak roste strom.

Inspirace: *I stromy mají svá miminka. Říká se jim semínka a každý rok jich stromy rozsypou po zemi tolik, že se jich do sytosti nají ptáci i jiná zvířata. Třeba žalud a kaštany jsou také semínka a víš, kdo si na nich nejvíce pochutná? A jablko, hruška, švestka, to jsou všechno jen sladké kabátky malých semínek a na nich si pochutnají my.*

Co vyprávěla lípa I:

Narodila jsem se na veliké lípě na kopci za vesnicí. Jako semínko jsem visela mamince na větvi a měla jsem krásný rozhled do krajiny. Viděla jsem lidi, zvířata, slunce a hvězdy, v maminičině stínu si hrály děti. Z té výšky se mi lidé zdáli být malí, maličci, jako nějakí brouci. Pak přišel podzim a studený vítr mě utrl z maminičiny větve a já letěla, letěla s větrem o závod tak daleko, že už jsem

ani maminku neviděla. Na kraji pole jsem zapadla do země. Země byla studená a já už neviděla vůbec nic. Ani nebe, ani slunce, ani hvězdy. Bylo tu ticho a zima. A tak jsem raději usnula. Spala jsem dlouho, až mě probudilo příjemné teplo a zvláštní šimrání a lechtání. Haló, haló, opatrně, nevrť se, klíčiš! Za semínka mi vyrostly malé kořínky a na slunce se protlačily první dva listy. Hurá, už zase vidím sluníčko! A lidé, kteří byli z výšky maminičiných větví malí, jsou najednou velcí obři. Pozor, obře, ať mě nezašlápnou! Tady rostu JÁ, LÍPA! No, tedy lípička. Za šest let chodí lidé do školy. Za šest let jsem je dorostla. Už jsem velká jako člověk, už mě nemohou zašlápnout. Bojím se, jen když slyším zvuk motorové pily. Jednou ke mně přišli dva lidé s pilou. Dívali se na mne a ten jeden řekl: *Vyřízneme ji?* A ten druhý mu řekl: *Ne, je krásná. Jednou pod ní budou sedat poutníci a odpočívát. Je na našem poli, bude to naše lípa. Budeme o ni pečovat.* A tak si tu rostu. Každé jaro obrostu zelenými listy, v létě voním lipovými květy. Už jsem veliký strom a na podzim se z mých větví mým semínkům zdají být lidé malí, maličci, jako nějakí brouci...

Text dětem přečteme, pak ho společně vyprávíme a děti ho pohybově ztvární. Nakonec pracujeme s pracovním listem.

Obr. 12 (str. 19) Ptáci

Výstup: Dítě rozpozná stěhovavé a přezimující ptáky.

Inspirace:

Vlaštovka a špaček s čápem rokovali se na zídce: Jakpak asi zimu přečká sova, husa a slepice? My si v zimě vyhříváme svoje brka v Africe, a tady ve sněhu mrznou sova, husa i slepice. Dali hlavy dohromady a vlaštovku napadlo: Když je neunesou křídla, seženeme letadlo! Hů, hů, kdo by o půlnoci houkal lidem do spaní? Koko, kdo by snášel vejce k večeri i k snídani? Musím počkat do Martina, sykla husa zlehýnka. Přijede na bílém koni a já budu pečínka! Každý má to, co mu patří, píslk špaček zpráva, my zase musíme letět, dřív než přijde zima. Až si poslechnete tuto básničku, určitě se vám podaří správně označit stěhovavé ptáky.

Obr. 13 (str. 20) Co vyprávěla lípa II

Výstup: Dítě se seznámí s biotopem stromu.

Inspirace: *I stromy mají své kamarády. Dokonce i lípy, tedy i JÁ... Nejraději mám rodinu ježků. Každé jaro se jim pod mými kořeny narodí malá roztomilá ježčata. Mám ráda i krtka, kypři mým kořenům zem, a ta jim pak dává více živin. To umí také myši a žížaly, a tak mi vůbec nevadí, že se mi občas zamotají do drobných kořínků. Ráda poslouchám bzučení komárů a šustění motýlích křídel. Víím, že lidé komáry rádi nemají, protože jim sají krev. Mně ale neublíží a jejich koncerty jsou kulturní zážitek. Nesnáším brouka tesaříka. Jeho tykadla připomínají pilu a pily my stromy opravdu v lásce nemáme. A navíc se s oblibou ubytuje v mojí kůře, a místo aby platil nájemné, mi pod ní vyvrtává chodbičky a lechtá mě po dřevě. To taková plošnice ruměnice, ta má také ráda moji kůru, ale ta se na ni vyhřívá a čistí ji od vajíček škodlivého hmyzu. Tak to jsem zvědavá, jestli všechna ta zvířátka poznáš a budeš je umět na pracovním listě správně rozmístit.*

Obr. 14 (str. 21) Imunita

Výstup: Dítě ví, co je imunita a jak ji můžeme posilovat.

Inspirace: *Víte, co je to imunita? Kdo neví, tak ať si představí hrad. Každý správný hrad má hradby a na hradbách vojáky. Hradby a vojáci brání hrad proti nepříteli. A naše imunita je také takový hrad s vojáky. Také brání naše tělo proti nepříteli. A kdo je nepřítel mého těla? No přece NE-MO-CI. Nemoci, bacily, viry, dokonce i koronaviry, ty všechny umí zahnat naše imunita, pokud ovšem má dost síly. A jak jí můžeme pomoci, aby byla dost silná? Musíme se o ni správně starat. Dávat jí hodně ovoce a zeleniny, aby měla vitaminy. Chodit s ní ven, otužovat se, sportovat a hodně spát. Kdybychom ji krmili bonbony, hamburgery a kolou, jen seděli u televize nebo u počítače a nehýbali se, tak by naše imunita zlenivěla. A až by na nás zaútočila nemoc, tak místo aby šla do boje, sedla by si*

do křesla, koukala na pohádku a řekla: „Hele, víš co, starej se sám o sebe, človíčku. Já se teď chci dívat na pohádku.“ A bylo by to. My bychom byli nemocní a imunitě by to vůbec nevařilo. Tak honem vybarvi ty obrázky, které naši imunitu posílí, a škrtni ty, které ji zleniví. A hlavně se o svou imunitu dobře starej.

Obr. 16 (str. 22) Jak často to děláš?

Výstup: Dítě si vybaví, jak často jakou hygienickou činnost dělá a zhodnotí, je-li to dostačující.

Inspirace: Jsou činnosti, které se v našem životě pravidelně opakují. Obzvláště činnosti týkající se hygieny, třeba mytí rukou. Zkus se zamyslet. Kolikrát za den si myješ ruce? Asi každý to má trochu jinak. Ale můžeme si o tom povídat. Myslíš, že mýt si ruce 1x denně je moc nebo málo? A co třeba mýt si vlasy 1x denně je to moc, nebo málo? Co může být u jedné činnosti málo, může být u jiné moc. Kterou z uvedených činností děláš nejčastěji? Kterou nejméně často?

Obr. 15 (str. 23) Části těla

Výstup: Dítě pojmenuje části svého těla a rozloží slovo na slabiky.

Inspirace: Zahrajeme si hru. Sedíme v kruhu a učitelka začne vytvářet rytmický vzorec. Při pojmenovávání částí těla na ně v rytmu ťuká např.: HLA-VA; RA-ME-NA; KO-LE-NA; NOS. Děti se přidávají a po zvládnutí vzorce učitelka nebo dítě vzorec mění, např. PA-TA; ZA-DE-ČEK; LÝT-KO; PA-LE-ČEK... atd. Další vzorce mohou vymýšlet děti.

A teď: zvládneme správně přiřadit nakreslené části těla?

Obr. 17 (str. 25) Co je zdravé?

Výstup: Dítě rozpozná zdravé a nezdravé potraviny.

Inspirace: Na talíř dám, kdo to ví, vše prospěšné pro zdraví. Co mi dodá sílu, abych přežil zimu bez rýmy a bez kašláni, co mě před nemocí chrání, imunitu posiluje, moje svaly vyživuje... Hádej, hádej, co to je?

Obr. 18 (str. 26) Smysly

Výstup: Dítě umí pojmenovat základní smysly a ví, k čemu je používá.

Inspirace: Hádali se sysli, na co mají smysly. Já mám uši na slyšení! – Já mám oči na hledění! Já mám nosík na čichání! – Heč, já puslu na chutnání. A co ruce, sysle milý? K čemu ty by dobré byly? Moje ruce mají rády, když si najdou kamarády, když je hladí, objímají, když se spolu podávají. Víš ty, sysle, co je hmat? – Když můžu zrní nabírat! Zrní hmatám velmi rád!

Znáte, děti, Kimovu hru? To se dají třeba do pytlíku nějaké předměty, strčíš do něj ruku a nesmíš se dívat. Když poznáš nějaký předmět podle hmatu, můžeš ho pojmenovat, z pytlíku vyndat a ukázat ostatním.

Obr. 19 (str. 27) Posvícení

Výstup: Dítě spočítá předměty do osmi a označí správnou číslici.

Inspirace: Znáte písničku: To je zlaté posvícení? Zpívá se tam: To je zlaté posvícení, to je zlatá neděle, máme maso a zas maso, k tomu kousek pečene. Určitě se ji naučíme, ale víte, proč se to tam zpívá? Protože na každé vesnici i v některých městech se na podzim slaví posvícení. Někde Havelské, jinde Svatováclavské a někde i jiné, podle toho, podle koho se jmenuje jejich kostel. A posvícení se slaví dobrým obědem, tancem a spoustou různých dobrot. Na obrázku jsou potraviny, které se na posvícení určité hodí. Jestlipak víš, na co bude hospodyně potřebovat makovice? A co se vyrábí z hroznů?

Obr. 20 (str. 28) 28. říjen

Výstup: Dítě ví, co je to Česká republika, pozná naši vlajku, státní znak a ví, kdo to byl TGM.

Inspirace: Naše Česká republika je území – vesnice, města, lesy, pole, rybníky, zahrady... V České republice se mluví většinou česky, proto si tu všichni rozumíme a můžeme se na všem domluvit. Naše Česká republika je mnohem menší než třeba Německo, Itálie nebo Chorvatsko, ale kdybys ji chtěl obejít, musel bys každý den

jít déle než hodinu rychlou chůzí a pak by ti to trvalo celý rok. To by byla panečku procházka! A skončit bychom ji mohli v našem hlavním městě Praze.

Naše Česká republika má svátek. Vlastně narozeniny, protože 28. října před více než 100 lety se narodila, tedy byla založená. (Tak nemá ani svátek, ani narozeniny, ale založeniny ☺) Kdyby se narodila, jako se rodíme my lidé, tak by se její tatínek jmenoval Tomáš Garrigue Masaryk, protože on byl nejdůležitější osobou při jejím založení a také byl prvním prezidentem České republiky (tehdy Československa). Byl moudrý a spravedlivý, a tak mu lidé říkali tatíček Masaryk. 28. říjen se proto slaví jako státní svátek. V takový slavný den, jako je svátek republiky, vyvěšujeme státní vlajky, pořádáme oslavy, při kterých se zpívá státní hymna, je vystaven státní znak, a kdo udělal nějaký hrdinský čin, bývá za něj oceněn a vyznamenán. Na vesnicích se lidé někdy scházejí pod lípou, protože lípa je náš národní strom.

Zadání: Zakroužkuj na stránce obrázky podle diktátu paní učitelky.

Obr. 21 (str. 29) Naše historie

Výstup: Dítě rozliší, co patří do dob královských a co do České republiky.

Inspirace: Dříve, než byla Česká republika založena, bylo její území součástí různých říší a království. Králové často mezi sebou bojovali a vedli války, vzpomeň si na krále Václava, jaký měl osud. Heslem naší republiky je: Pravda vítězí. To ale neznamená, že lidé by se měli prát a dohadovat, kdo má pravdu, ale snažit se spolu co nejlépe domluvit, aby se jim spolu dobře žilo a nebyly žádné války.

Obr. 22 (str. 30) Dušičky

Výstup: Dítě ví, co jsou to Dušičky a jak uctíváme památku zemřelých.

Inspirace: Každá rodina má své předky. Lidi, kteří už s námi nežijí, zemřeli a my na ně vzpomínáme. Nosíme je ve svém srdci, ve své paměti. Máme doma jejich fotografie, vyprávíme si o nich a nosíme jim na hřbitov květiny a světlýka. 2. listopadu je svátek Památka všech zemřelých, říká se mu také Dušičky, a to na ně vzpomínáme nejvíce, chodíme jim zapalovat svíčky a nosíme na hroby věnce a květiny. V ten den vypadá každý hřbitov jako krásná, osvětlená zahrada. Co myslíš, proč je na obrázku anděl? Patří k Dušičkám, nebo nepatří? (Každá odpověď je správná, ale pokud to nezazní, může říci učitelka: Třeba také proto, aby pečoval o duše zemřelých, aby jim bylo dobře a nic je netrápilo.)

Obr. 23 (str. 31) Svatý Martin

Výstup: Dítě dokreslí vločky podle vzoru a vyslechne příběh o svatém Martinovi.

Inspirace: Přijel k nám bílý kůň, zalehl nám celý dvůr. Víte co je to? A kdo přijel na bílém koni? Říká se, že svatý Martin přijíždí na bílém koni, ne vždycky se to povede, ale někdy okolo svatého Martina už opravdu padá sníh.

Svatý Martin žil kdysi dávno, velice dávno a byl voják. Když se jednou vracel z vojenského ležení do města, uviděl u městské brány žebráka (Kdo to je žebrák?), jak se třese zimou. Neváhal, rozetnul mečem svůj teplý plášť a půlku daroval žebrákovi. V noci se mu pak ve snu zjevil žebrák a děkoval mu, že mu zachránil život. A tak si Martin řekl, že už nechce válčit, zabíjet a ubližovat, ale pomáhat lidem. A to také dělal až do konce svého života. A my se můžeme těšit, že nám přiveze první sníh.

Obr. 24 (str. 32) 17. listopad

Výstup: Dítě doplní chybějící symboly.

Inspirace: Naše republika má ještě jeden slavný den. Je to Den boje za svobodu a demokracii. A tenhle den se spojuje s dalším významným panem prezidentem Václavem Havlem. Václav Havel měl rád lidi a kreslil jim ke svému podpisu srdíčka. A také věřil, že pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí, tak jak je to v pohádkách. A když to tak bude, tak se nám na světě bude žít jako v pohádce. A to bude moc krásné!

S prezidentem Václavem Havlem se spojují symboly, obrázky, které vidíš na pracovním listě. Jestlipak mezi nimi najdeš podpis Václava Havla?